

РЕЦЕНЗИЯ

от акад. д.н. Иван Петков Попчев

Българска академия на науките,

профессионалено направление 4.6. Информатика и компютърни науки

върху научните трудове за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност

„доцент“,

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,

профессионалено направление 3.8 Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – международни финанси и международна търговия),

обявен в Държавен вестник брой: 38, от дата 24.4.2020 г.,

с кандидат гл.ас. д-р Ирена Петрова Николова

Със Заповед № 3-РК-221 от дата 17.06.2020 г. на Ректора на Нов български университет проф. д-р Пламен Бочков, издадена на основание на Решение на Академичния съвет 10/16.06.2020 г., съм назначен за член на Научно жури по обявен конкурс за академичната длъжност „доцент“ в профессионалено направление 3.8 Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – международни финанси и международна търговия).

Според Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), ППЗРАСРБ и изисквания за академичната длъжност „доцент“ на Нов български университет, кандидатите за доцент трябва да отговарят на определени условия и изисквания.

Чл. 24 (1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ трябва да отговарят на следните условия:

1. да са придобили образователната и научна степен „доктор“;

2. не по-малко от две години:

а. да са заемали академичната длъжност „асистент“, „главен асистент“,

или

б. да са били преподаватели, включително хонорувани, или членове на научноизследователски екип в Нов български университет или друго висше училище или научна организация.

3. да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за придобиването на научната степен „доктор на науките“;

4. да отговарят на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно и на изискванията по чл. 2б, ал. 5, и на изискванията на Нов български университет, определени в Приложение 2 на Наредбата за развитието на академичния състав на Нов български университет;

5. да нямат доказано по законоустановения ред plagiatство в научните трудове.

(2) Академичната длъжност „доцент“ се заема въз основа на конкурс и избор;

(3) Конкурс за заемането на академичната длъжност „доцент“ се открива, ако може да се осигури съответната преподавателска или изследователска натовареност съгласно съответния правилник на висшето училище или научната организация.

Изискванията на Нов български университет (Приложение 2 към Наредбата за развитието на академичния състав на Нов български университет), съобразени с ППЗРАСРБ, са:

Група от показатели	Съдържание	Доцент
A	Показател 1	50
В	Показател 3	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200
Д	Сума от показателите от 11 до 13	50
Ж		50

3	Сума от показателите от 22 до края (задължителни за Нов български университет)	70 50
	Сума от показателите	570

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Гл. ас. д-р Иrena Николова **отговаря на изискванията на чл. 24 (1), 1**, тъй като е придобила образователната и научна степен „доктор“ и притежава диплома №124, издадена на 14 септември 2012 г. от Нов български университет за защитена дисертация на тема „Управление на валутния риск в нефинансова компания“ с научен ръководил доц. д-р Стефан Ф. Стефанов и рецензенти доц. д-р Владимир Царевски (БАН) и доц. д-р Красимир Йорданов (НБУ).

Гл. ас. д-р Иrena Николова **изпълнява изискванията на чл. 24 (1), 2**, тъй като със служебна бележка, подписана на 24 юни 2020 г. от Борислав Георгиев, директор на отдел „Човешки ресурси“ се уверява, че Иrena Петрова Николова работи на академична длъжност с трудов договор в Нов български университет от 20.10.2010 г. Служебната бележка се издава за удостоверяване на преподавателски стаж.

Гл. ас. д-р Иrena Николова **отговаря на изискванията на чл. 24 (1), 3**, тъй като е представила **публикуван монографичен труд „Валутният риск в икономиката: теоретични и практико-приложни измерения“**, издателство на Нов български университет, 2018, стр. 379, като библиографията включва 143 източници на български, английски, немски и руски езици, ISBN 978-619-233-028-6. Научен редактор е проф. д-р И. Данева (НБУ) и рецензенти: акад. д.н. И. Попчев (БАН) и доц. д-р Виктор Йоцов (УНСС / БАН).

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

За участие в конкурса са включени: 1 монография, 1 самостоятелен учебник, 1 учебник в съавторство, 2 студии, 15 статии и доклади и 2 статьи на английски език.

Гл. ас. д-р Ирена Николова в съответствие с чл. 26 от ЗРАСРБ представя в три раздела **Справка за оригиналните научни приноси**, която дава възможност **приносите** накратко и обобщено да се представят така:

1. Определяне на валутния рискове на микро-, мезо- и макроикономическо ниво в съвременната икономика. Анализиране на рисковете, които въздействат с валутния на отделните икономически нива и проследяване на връзките с отчитане влиянието на средата върху отделните участници (I.1, II.1, V.3);
2. Анализиране на валутнокурсовите колебания в историческа ретроспектива от 19 век досега, систематизиране на проявите на валутния рискове и съпътстващи валутнокурсови колебания на европейски валути. Определя се следващата стъпка – създаване на обща монетарна хомогенна интеграция на държавите от Европейския съюз (I.1, V.7, V.8, V.13, V.16);
3. Дискутиране на процесите, свързани с валутния рискове и валутната система на България от 1878 г. досега, както и практико-приложните страни на валутния рискове. Проследява се еволюцията на Европейската валутна система и валутния рискове в Европа (I.1, IV.2, V.1, V.2, V.8);
4. Глобалните икономически рискове на Световния икономически форум и анализът им през външния дълг и задължнялостта. Критичен анализ на развитието на общата търговска политика на Европейския съюз според процесите на протекционизъм и глобализация в световната икономика (V.1, V.2);
5. Представяне на външната търговия на България след 1989 г. и анализиране на водещите тенденции в търговията на страната. Иновационните модели във външната търговия и тяхното отражение и приложение в България, както и предизвикателствата пред експортната политика на страната след присъединяването в Европейския съюз (IV.1, V.7, V.9);

Представените публикации отговарят на изискването за **рецензираност** на изданията.

Според „**Списък на цитиранията**“ на публикации, включени в конкурса за „доцент“ са записани: 1 публикация (V.2) с 1 цитиране в списания в Index Web of Science

и 1 публикация (V.11) с 4 цитирания в издания, реферирали и индексирани в световни бази от данни, и 1 цитиране в нереферирано списание.

Гл. ас. д-р Ирена Николова е участвала в **три проекта** на Нов български университет по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, 2007-2013 г.

Гл. ас. д-р Ирена Николова има изградени професионални умения и компетентности в областта на световната икономика и международните икономически отношения – международни финанси и международна търговия с приложения създадени като: експерт по икономическите въпроси на България с международните финансови институции, участник в Годишните срещи на групата на Световната банка и Международния валутен фонд, специализант в гр. Токио, Япония, по политиките за малките и средни предприятия и квалификация по международна търговия от Международната търговска камара и Европейската комисия. Съществен акцент в уменията, компетентностите и приложенията на резултатите в практиката на кандидатката е владеенето на английски, немски и руски езици, и ползване на испански и италиански езици.

III. Учебна и преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Ирена Николова има многоаспектна и обемна **учебно-преподавателска дейност**, която много накратко може да се представи в няколко точки:

1. Разработване на **нови курсове**: MBAM243 Международен финансов мениджмънт, MBAM239 МСП в международния бизнес; BAFB764 Финансиране на международната търговия; BUBB813 и BUBB813D Управление на международните търговски сделки; MBAM060 Глобални финанси, MBAM067 Самостоятелна работа: Глобални финанси, SQBM278 Управление на международната търговия, GENB063 Стопанска история на България в частта за международната търговия на България от 1878 година досега.
2. Изцяло актуализирани **курсове**: MBAM268 Управление на валутния риск, MBAM224 Международен финансов инженеринг, BAEB315 Икономика на Европейски съюз, BAFB654 и BAFB602D Европейски паричен съюз.
3. От 2015 година провежда регулярно консултации със студенти дистанционна форма на обучение в съответните курсове в електронната платформа Moodle

НБУ. Използва и други интерактивни методи на обучение – конферентни връзки, чат, форум и др.

4. Има успешно защитили 47 дипломанти, написани 35 рецензии на дипломни работи, 120 участия в комисии с 303 защитили.
5. Преподаване на курсове на чужд език по: програма „Еразъм +“, програми с двойна диплома на Нов български университет и смесено събитие с университети на Швейцария.
6. Автор на учебник, мултимедиен електронен учебник и съавтор в учебник.
7. За 34 аудиторни курсове, оценени от студенти, има средна оценка за всички курсове 4.65, а за 4 извънаудиторни курсове е оценена от студенти със средна оценка 4.76 за всички курсове. **По програма на Нов български университет с Университета от Шефийлд удовлетвореността на студентите от д-р Николова за есенния семестър 2018-2019 г. е 4.8 от 5.0.**

IV. Административна и обществена дейност

1. Участие в академичната администрация на Нов български университет като: програмен директор, академичен наставник, член на комисия по акредитация, член на съвет на департамент, член на факултетен съвет, експерт за магистърска програма „Международен бизнес“ и др.
2. Член на национални и международни професионални асоциации и рецензент в списанието International Journal of Economic Sciences;
3. Член на три Организационни комитети за конференции и семинари;
4. Организиране на постоянен междудепартаментен семинар на студенти в Българска народна банка и семинар с финансовия отдел на „Нестле България“ АД;
5. Три съвместни публикации с дипломанти на конференции.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

1. Познавам кандидатката като студентка, магистър по икономика в Нов български университет (2000-2001 г.). Като директор на магистърската програма „Парични и капиталови пазари“ съм бил **рецензент на магистърската (дипломната) работа**

(12.11.2001 г.) на Ирена Николова на тема „Управление на кредитния рисък“ със заключение да бъде допусната до защита.

2. По решение на департаментния съвет „Икономика“ на Нов български университет от 4.07.2017 г., заседание №17, т. 6, съм избран за **рецензент на монографията** на гл. ас. д-р Ирена Николова. В заключението на рецензията от 27.04.2018 г. предлагам департаментния съвет „Икономика“ да приеме за печат монографията, тъй като е изпълнена целта и седемте задачи.

3. За представяне и препоръчване на монографията в Нов български университет съм написал **ревю** от 11 ноември 2018 г.

4. Непосредствените лични впечатления за кандидатката са като за успешен преподавател, изследовател и организатор, и рецензентът е убеден както в нейните качества, така и във възможностите ѝ за по-нататъшно развитие.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

1. Като обобщен „наукометричен образ“ на гл. ас. д-р Ирена Николова могат да се направят извадки от световните научни бази:

- **Scholar.google:** 18 цитирания, h-index 2, i10-index 0;
- **Web of Science:** records 1, citations 1
- **Researchgate.net:** citation 1, recommendations 6, reads 1988.

Тези измерения на „наукометричния образ“ дават определена информация за внимателен и критичен **самоанализ** и нови активности.

2. Към кандидатката може да се направи **препоръка** публикационната активност да бъде насочена към издания, които са реферирани и индексирани в световните научни бази от данни (Web of Science и Scopus). Тази дейност трябва задължително да е в **хармония** с учебно-преподавателската и проектна дейност.

3. Рецензентът счита, че гл. ас. д-р Ирена Николова **изпълнява условията по чл. 24 (1), 4**, тъй като отговаря на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3, съответно на изискванията на чл. 26, ал. 5. **Изискванията на Нов български университет (Приложение 2) са изпълнени над минималните стойности** на показателите както следва: А=50, В=100, Г=200, Д=80, Ж=135, З=110, И=150 и **обща сума 825**.

4. Според чл. 24 (1), 5 няма доказано по законоустановения ред plagiatство в научните трудове на кандидатката.

Заключение

Всички изисквания, условия и критерии според ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и изискванията на Нов български университет са изпълнени и давам категорично **положително заключение** за избор на гл. ас. д-р Ирена Николова по конкурс за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика.

Предлагам на Научното жури единодушно да гласува предложение до Академичния съвет на Нов български университет да избере гл. ас. д-р Ирена Николова за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – международни финанси и международна търговия).

Дата 20 юли 2020 г.

Подпись

Акад. д.н. Иван Попчев